

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖPAŽYMA
DĖL LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS
2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS

2022-05-11 Nr. NV-1298

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisijos (toliau – Komisija) 2021 metų veiklos ataskaita (toliau – Ataskaita) pateikta vadovaujantis Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – IAGNTĮ) 4 straipsnio 5 dalimi, Komisijos nuostatų, patvirtintų Vyriausybės 2016-07-11 nutarimu Nr. 817, 10 punktu, Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2019-02-13 nutarimu Nr. 135, 3 punktu ir 9.2 papunkčiu.

VADOVO ŽODIS

Ataskaitoje pateikiami svarbiausi Komisijos, veikiančios kaip nepriklausoma ikiteisminė institucija, 2021 metų veiklos rezultatai ir pasiekti rodikliai, esminiai veiklos pokyčiai, įskaitant ne tik skundų nagrinėjimą ikiteismine tvarka, bet ir ginčų sprendimą mediacijos būdu.

Vadovo žodyje yra akcentuojami esminiai Komisijos veiklos pokyčiai, susiję su pradėta taikyti neteisminės mediacijos procedūra ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo Komisijoje metu. Pažymėta, kad pirmųjų metų šios veiklos patirtis nuteikia pozityviai, nes per metus Komisija 11 kartų išsprendė ginčus mediacijos būdu, kai mediatorius padėjo ginčo šalims taikiai išspręsti kilusį ginčą. Visais atvejais mediatoriais buvo Komisijos nariai.

Nurodyta, kad Komisija 2021 metais įgyvendino net 17 priemonių, skirtų kibernetiniam saugumui užtikrinti ir Komisijos tvarkomiems dokumentams ir duomenims apsaugoti nuo galimo įsilaužimo ir sunaikinimo. Vadovo žodyje yra akcentuojama ir tai, kas ir kokia apimtimi padaryta (rezultatai), ir tai, kad buvo daroma (tęstinė veikla), tačiau atsižvelgiant į Komisijos veiklos pobūdį - atliekamas ginčų nagrinėjimo funkcijas, manome, kad tai normali praktika.

I SKYRIUS. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS**Konteksto (aplinkos) analizė**

Ataskaitos Konteksto (aplinkos) analizė yra atlikta pagal visus vertinimo kriterijus – trumpai aprašyti svarbiausi išoriniai politiniai, teisiniai, socialiniai ir ekonominiai pokyčiai, kurie turėjo įtakos Komisijos veiklos rezultatams, trumpai nurodyti pagrindiniai darbai, atlikti reaguojant į socialinius ir ekonominius išorinius veiksnius, tokius kaip Komisijos veiklos organizavimą Covid-19 pandemijos kontekste, alternatyvaus ginčų sprendimo būdo (neteisminės mediacijos) įgyvendinimo ir kibernetinio saugumo stiprinimo plano priemonių įdiegimo ir kontekste. Jie pagrįsti konkrečiais Komisijos veiklos rezultatais ir rodikliais. Komisijos tikslų pasiekimas iliustruotas konkrečių rodiklių pasiekimu (efekto kriterijais), kurie pateikti remiantis metodiniais reikalavimais (kiekvienam kriterijui yra pateiktas grafikas su paskutinių 3 metų faktinėmis ir 5 metų siektinomis reikšmėmis).

Strateginių tikslų įgyvendinimas**1 strateginis tikslas: Užtikrinti asmenų teisę spręsti ginčus be teismo**

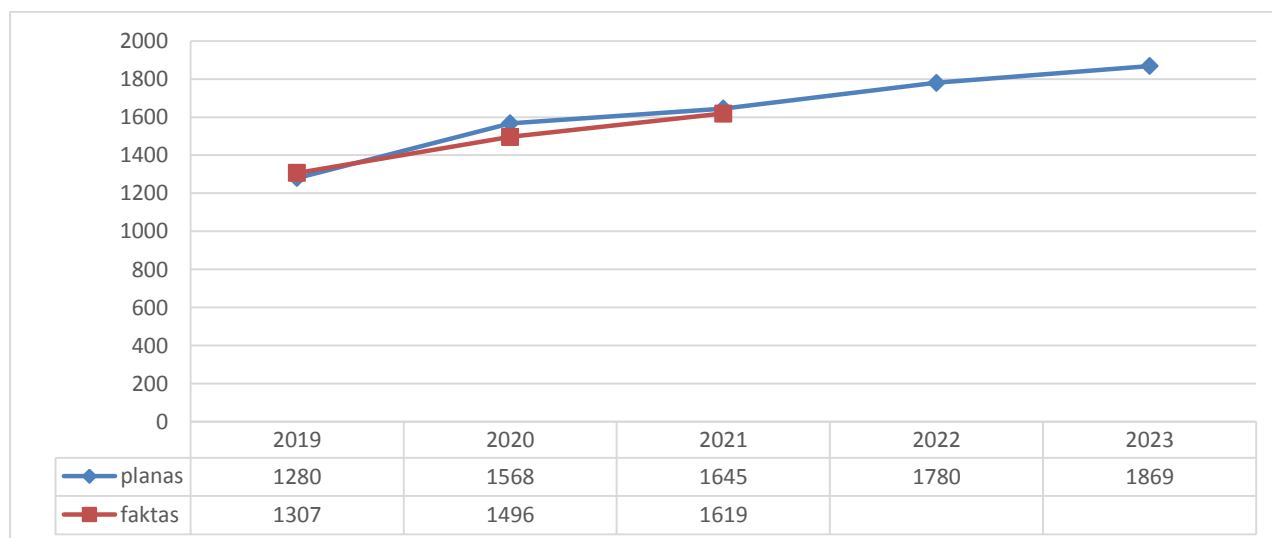
1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota Asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (%)
1	2	3	4	5	6
01.01	Administracinių ginčų sprendimas išankstine ne teismo tvarka	1 928	1 928	1 820	94,40
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		-	-	-	-

Pagal Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 2 priedą bei pagal Vyriausybės 2021-02-24 nutarimu Nr. 117 patvirtintą 2021 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas 1 priedą, Komisijai buvo skirti 1 928 tūkst. Eur asignavimų.

Komisijos pagrindinis veiklos tikslas – asmenų skundų, kilusių administracinių teisinių santykių pagrindu, nagrinėjimas buvo sėkmingai įgyvendintas. Tai patvirtina 1 grafikas.

1 grafikas. Priimtų sprendimų skaičius per metus, vnt.

Komisija 2021 metais priėmė **1619** sprendimų:

- **873** sprendimai išnagrinėjus skundą iš esmės;
- **746** sprendimai atsisakyti priimti (ar iš dalies atsisakyti priimti) nagrinėti skundą kaip nepriskirtą Komisijos kompetencijai ar nepašalinus skundo trūkumų).

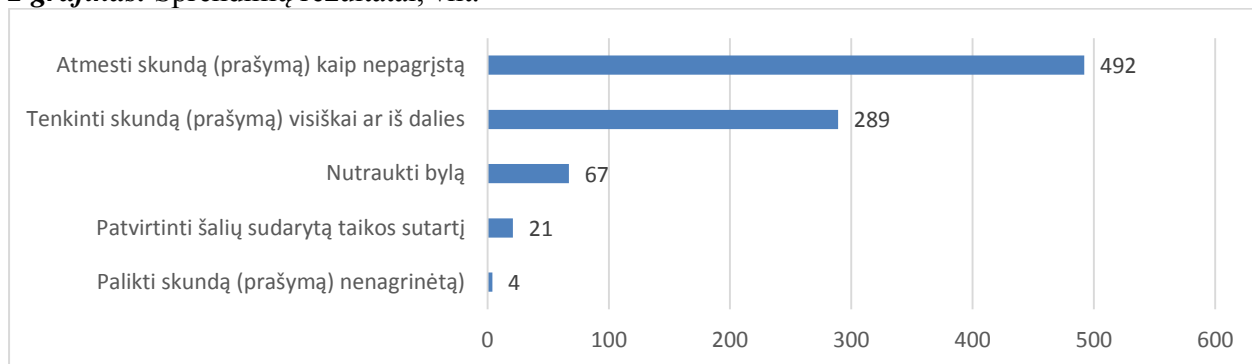
Sprendimų skaičius, palyginus su 2020 metais, **padidėjo 8,2 proc.**

Komisijos vertinimu dalis skundų buvo nepagrįsti, todėl **492** sprendimais (56 proc.) atmetė skundus.

Komisijos vertinimu dali skundų buvo pagrįstais ar iš dalies pagrįstais, todėl **289** sprendimais (33 proc.) skundus tenkino visiškai ar iš dalies.

Kitais atvejais administracinis ginčas buvo baigtas nutraukus bylą, sprendimu patvirtinus šalių sudarytas taikos sutartis ar palikus skundą nenagrinėtu. Tai patvirtina ir 2 grafikas.

2 grafikas. Sprendimų rezultatai, vnt.

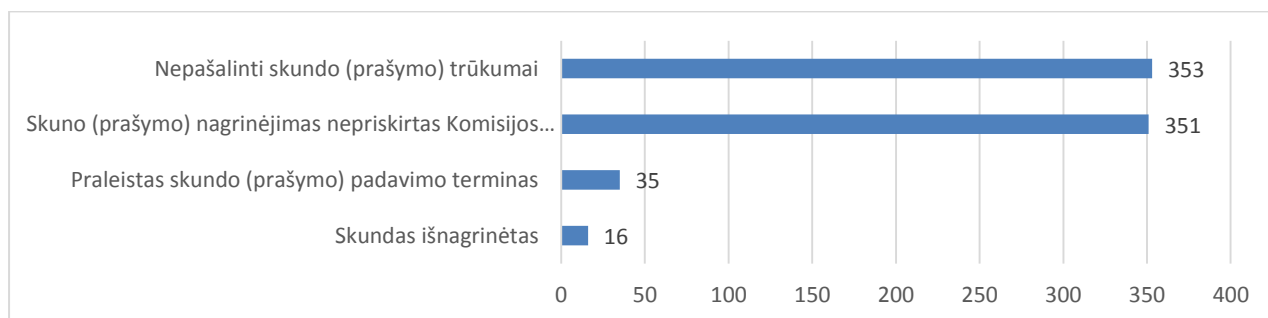

Komisijos **746** sprendimais buvo atsisakyta priimti skundą ar jo dalį nagrinėti. Atsisakymą lėmusios priežastys buvo šios:

- **353** atvejais (47 proc.) pareiškėjai nepašalino skundo trūkumų,
- **351** atveju (46 proc.) skundo nagrinėjimas nepriskirtas Komisijos kompetencijai,
- **35** atvejais (5 proc.) praleistas skundo padavimo terminas,
- **16** atvejų (2 proc.) ginčas tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu jau buvo išnagrinėtas (nagrinėjamas).

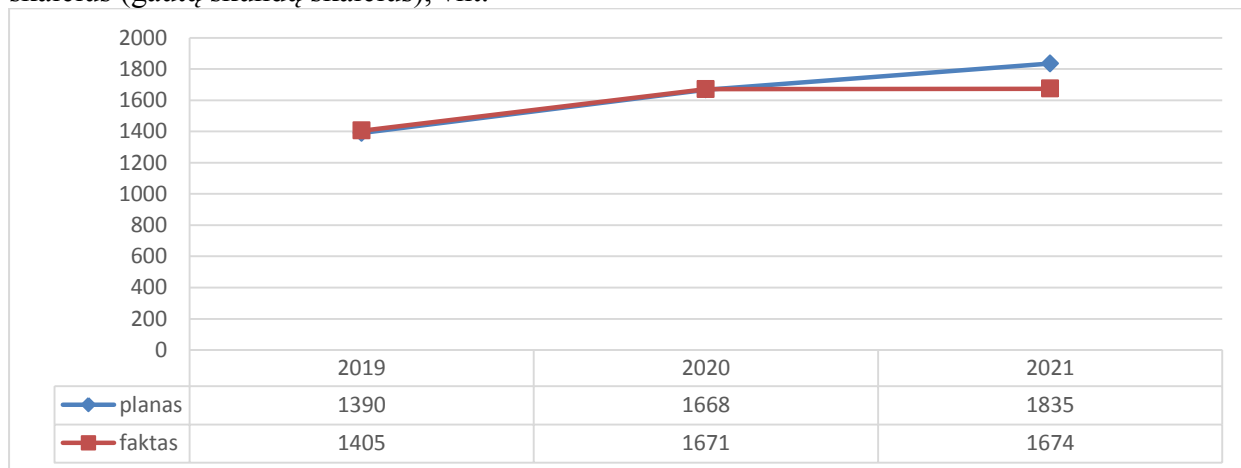
Šiuos Komisijos veiklos rodiklius patvirtina ir žemiau pateiktas 3 grafikas.

3 grafikas. Priežastys, lėmusios atsisakymą priimti skundą (prašymą) ar jo dalį nagrinėti, vnt.

Komisijoje **2021 metais buvo gauti 1 674 skundai. Palyginus su 2020 metais jų skaičius išliko beveik toks pats.**

4 grafikas. Asmenų, pasinaudojusių išankstine administracinių ginčų sprendimo ne teisme tvarka, skaičius (gautų skundų skaičius), vnt.

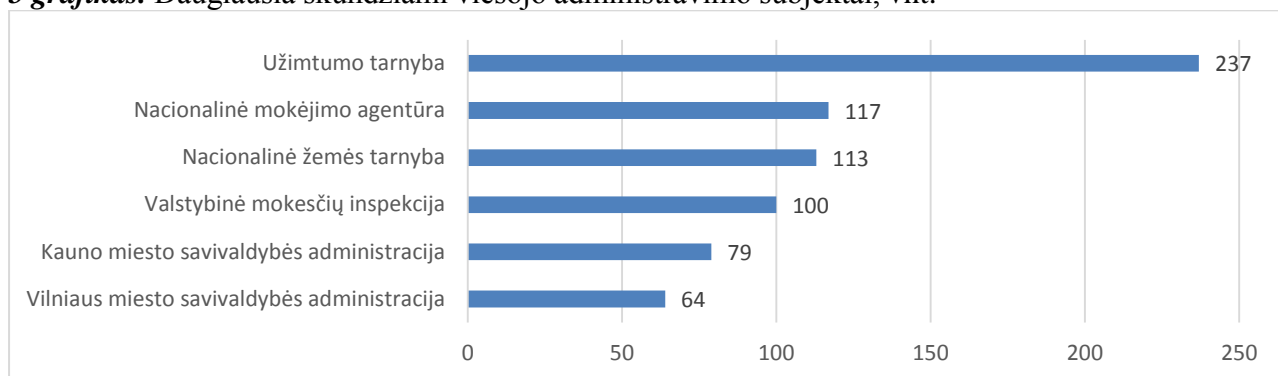
Vertinant 2021 metais gautų skundų duomenis pagal skundžiamus valstybės ir savivaldybių viešojo administravimo subjektus, **daugiausia skundų buvo dėl:**

- valstybinio (centrinių ir teritorinių) administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų (veiksmų/neveikimo) teisėtumo – **1 164** skundai (69,5 proc.),
- dėl savivaldybių administravimo subjektų – **475** skundai (28,4 proc.),
- dėl kitų subjektų ar neįvardinus atsakovo – **35** skundai (2,1 proc.).

Daugiausia skundų buvo pateikta dėl šių įstaigų:

- Užimtumo tarnybos prie SADM – **237** skundai,
- Nacionalinės mokėjimo agentūros prie ŽŪM – **117** skundų,
- Nacionalinės žemės tarnybos prie ŽŪM – **113** skundų,
- Valstybinės mokesčių inspekcijos prie FM – **100** skundų,
- Kauno miesto savivaldybės administracijos – **79** skundai,
- Vilniaus miesto savivaldybės administracijos – **64** skundai.

5 grafikas. Daugiausia skundžiami viešojo administravimo subjektai, vnt.

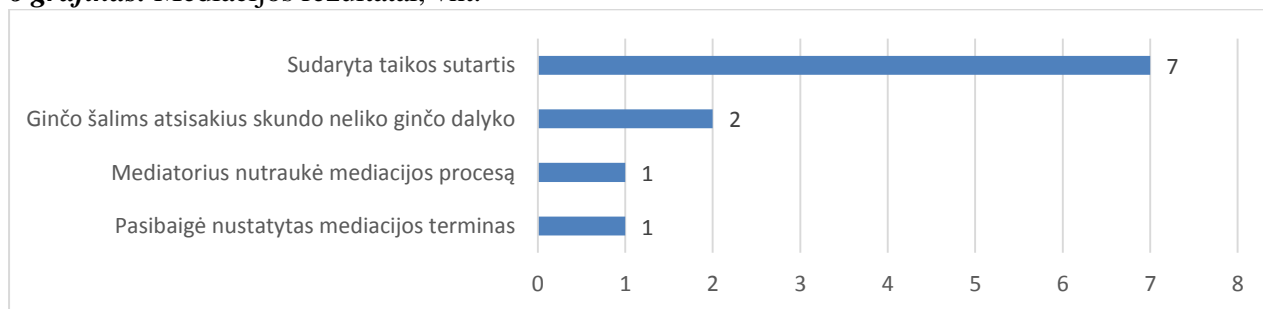
2021 metais nemažai išnagrinėtų skundų buvo pateikta dėl viešojo administravimo subjektų sprendimų, kuriais atsisakyta skirti subsidijas (paramą) nuo pandemijos nukentėjusiems asmenims, arba nebuvo skirtos lėšos pagal parengtus projektus ir kt. Pažymėtina, kad šiais atvejais Komisija vertino **viešojo administravimo subjektų priimtų sprendimų atitiktį teisės aktų reikalavimams.**

Komisija 2021 metais administracinius skundus nagrinėjo taikant ir mediacijos procedūrą, kaip taikų ginčo sprendimo būdą. Iš viso **buvo inicijuota 11 mediacijos procedūrų:**

- **7** atvejais (64 proc.) procesas pasibaigė taikos sutarties tarp šalių sudarymu,
- **2** atvejais pareiškėjui atsisakius skundo (nelikus ginčo dalyko),
- **1** atveju mediatoriui nutraukus procesą,
- **1** atveju pasibaigus nustatytam mediacijos terminui.

Mediacijos rezultatai yra atvaizduoti žemiau pateiktame 6 grafike.

6 grafikas. Mediacijos rezultatai, vnt.

Komisijos priimtų sprendimų patikimumui įvertinti yra pateikti svarbūs statistikos duomenys, kiek sprendimų ginčo šalys apskundžia administraciniam teismui. Dėl Komisijos priimtų sprendimų

teismui 2021 metais buvo pateikti 219 skundai - 160 skundų pateikė pareiškėjai, o 59 skundus atsakovai.

Komisijos 2021 m. priimtų sprendimų skaičių (1619) palyginus su teismui apskųstų sprendimų skaičiumi (219), matyti, jog teismui nebuvo skundžiami **87 proc. Komisijos sprendimų**. Vadinas, jie tapo galutiniais ir įsiteisėjusiais.

2021 m. ginčo šalių **apskųstų teismui sprendimų dalis sudarė tik 13 proc.** Tai reiškia, jog Komisijos sprendimais ginčo šalys pasitiki, nes pripažįsta juos teisėtais ir pagrįstais.

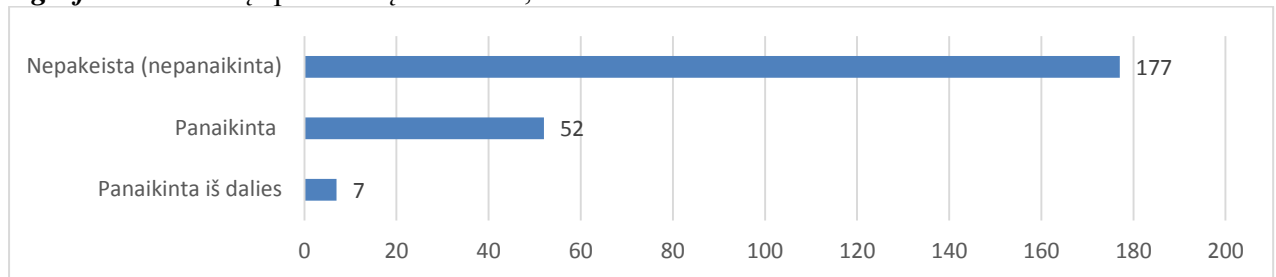
2021 metų duomenys rodo, kad 87 proc. Komisijos sprendimų nepateko į teismus, todėl buvo **reikšmingai sumažintas skundų skaičius teismams ir paspartintas ginčų sprendimo procesas**.

Komisijos priimtų sprendimų patikimumui įvertinti taip pat yra reikšmingi ir administracinių teismų sprendimai, kuriais palikti nepakeisti Komisijos sprendimai. 2021 m. iš viso gauti 236 įsiteisėję teismų sprendimai. Administraciniai teismai:

- 177 Komisijos sprendimų (75 proc.) nepakeitė,
- 52 Komisijos sprendimus (22 proc.) panaikino,
- 7 sprendimus (3 proc.) panaikino iš dalies.

Šie statistikos duomenys rodo, kad teismai didžiąją dalį Komisijos priimtų sprendimų vertina kaip pagrįstus ir teisėtus.

7 grafikas. Teismų sprendimų rezultatai, vnt.

Įvertinant tai, kas išdėstyta, reikia pažymėti, kad **Komisija įvykdė pagrindinį strateginio plano tikslą** – objektyviai, greitai, mažomis sąnaudomis ikiteismine tvarka išspręsti kilusį administracinį ginčą bei prisidėti prie žmogaus teisių gynimo, šalių sutaikinimo, teisingumo vykdymo ir teismų darbo krūvio mažinimo.

II SKYRIUS. VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

Komisija Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina. Tačiau Komisija pasiekė veiklos vertinimo kriterijų reikšmes ir sėkmingai prisidėjo vykdant Vyriausybės programos 186 punkte ir 195.2 papunktyje numatytas užduotis:

- **užtikrinti ikiteisminį ginčų nagrinėjimą ir skatinti mediaciją,**
- **sumažinti teismams tenkančių bylų krūvius.**

Komisija, siekdama užtikrinti sklandų asmenų skundų ikiteisminį nagrinėjimą ir toliau viešins ikiteismine tvarka nagrinėjamų ginčų veiklos rezultatus, skatins taikų administracinių ginčų sprendimą – mediaciją. Taip pat sudarys sąlygas kelti skundus nagrinėjančių Komisijos narių ir kitų darbuotojų kvalifikaciją, **užtikrins platesnį informacinių technologijų naudojimą ginčų nagrinėjimo procese**, bendradarbiaus su mokymo ir mokslo įstaigomis dalijantis patirtimi ir žiniomis.

Šios priemonės būtinos siekiant tinkamai išspręsti kilusius ginčus, priimti teisėtus ir pagrįstus Komisijos sprendimus ir tuo prisidėti prie Vyriausybės programos įgyvendinimo.

III SKYRIUS. KITŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ (DUOMENŲ APSAUGOS VALDYMO PROGRAMOS) ĮGYVENDINIMAS

Komisija jokių kitų planavimo dokumentų neįgyvendina.

IŠVADA IR REKOMENDACIJOS

Pritariame Ataskaitai ir siūlome ją svarstyti Vyriausybės pasitarime. Papildomai siūlytume Komisijai įvertinti, ar kasmet veiklos ataskaitose apibendrinus ginčų pobūdį ir jų sprendimo praktiką, nereikėtų siūlyti viešojo administravimo subjektams tikslinti ir teisės aktus, dėl kurių taikymo vyko ginčas.

Vyriausioji patarėja

Sigita Panovienė